Ч. 81. (580). Львів, пятниця дня 20 цвітня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В зайнятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3). Виходить що дня рано кромі понеділка.

Условя передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ піврoку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	34 фр.

Польське і російське правительство супроти Українців.

Останні дні принесли майже рівночасно два акти правительств, сусідних нам славянських держав — а іменно Росії і Польщі, коли взагалі можна говорити про польську „державу“ і польське „правительство“.

Польська Рада Стану, „правительство“ іствуючої від 5. падолиста м. р. „держави“, опублікувала своє рішене з 6. цвітня с. р., котрим вона дає від себе відповідь на заяву тимчасового російського правительства в справі признаня польської держави. В тій відповіди, котра носить на собі всі прикмети спеціяльно-польського способу політичного думаня, та незвичайно — аж до вимушености — здержаня і обережна в доборі зворотів і висловів, принимає Польська Рада Стану з вдоволенем до відома російську заяву про признане польської держави та заявляє, що бажає з Росією вдержувати приязно-сусідські зносини, не буде одначе вести війни проти осередних держав — зворот,

що має бути відповідю польської Ради Стану на російську заяву, про мілітарну єдність Польщі з Росією. Годі при тім не замітити, що тон, в котрім польське „правительство“ відкидає отсю останню пропозицію Росії, дуже здержаний та поміркований — так поміркований, як може бути лиш в якої небудь невтральної, осторонь від воєнної завірюхи стоячої і в ній незаінтересованої держави. Такаж сама значуча здержаність, замітна у польській відповіди, коли вона констатує про те, що Росія пропонує Польщі землі, які до Росії не належать.

Для нас, Українців, інтересне те місце заяви польської „держави“ (аякже!), в котрім вона ставить Росії услівя, під котрими Польща готова вважати свій спір з Росією за поладнаний. Читаємо там: „Століття тріваючий польсько-російський спір за просторі землі, лежачі етноґрафічно (sic!) між Польщею а Росією а остаючі в давнім відношеню спільної долі з Польщею (sic!) не зістав заявою російського правительства розвязаним... Доля тих земель мусить рішити ся в напрямі державних інтересів независимої Польщі (sic!) при узглядненю волі заселюючих їх народів“.

Отсе є польські услівя до польсько російської сусідської приязни. Зміст їх всякому, хто знає мову польської політики, є ясним. Польща пропонує Росії поділ „етнографічно“ між обоїма ними лежачих земель — себто України, Білоруси і Литви ко думві „державних інтересів“ Польщі. Якоїж лінії демаркаційної вимагають польські „державні інтереси“ від такихже російських інтересів, як нам нераз сказали ясно Студніцкий, Фельдман і т. д. Польша претендує на землі по Двину і Дніпро, а бодай по Березину і Горинь. Се дає до зрозуміня і Польська Рада Стану, говорючи про землі „остаючі в давнім відношеню спільної долі з Польщею“ — фраза, яку дуже добре знаємо і розуміємо.

Яка роля і доля мала би судити ся Українцям в тім розмеженю польських та російських державних інтересів на „етноґрафічно“ між обоїма лежачих країв, сего польська Рада Стану еще не каже. але се можна вичитати між стрічками. Польська Рада Стану говорить вправді щось неясно про „узглядненє волі“ замешкуючих сі краї народів — з цілого контексту одначе виходить, що треба тут розуміти лише „волю“ тих народів у виборі між двома державами: Польщею і Росією, а не в напрямі їх власної самостійности. Як би було инакше, то заява польської Ради Стану говорила би ясно, що вважає потрібним утворене між Росією а Польщею вольних держав: Литви, України і т. д. Значить: часть українських земель мала би мати „волю“ вибрати для себе польське панованє.

Ми певні сего, що будемо висловом всякої української душі, з Галичини чи Холмщини, Підляся чи Волини, Полїся чи Поділля, коли заявимо, що такої іменно „волі“, себто охоти належати до Полщі, ні в одного Українця нема. Не знайде такого Українця під сонцем, котрий на случай вибору між Польщею а иншою чужою державностю, вибрав би Польшу. Се певне і се потвердить кождий, хто знає український нарід і його відносини до Польщі — історичної і сучасної. З сего і не думають Українці робити якої небудь тайни.

Се й зрозуміле, коли возьме ся під увагу польську політику супроти Українців.

Або візьмім Холмщину, де — мимо всіх заперечувань Поляків — є таки Українці. Сеж знають всі, хто хочби тепер бував у Холмщині і се доказують голоси полонених: Українців з Холмщини, що протестують проти прилученя Холмщини до Польщі.

В. МАСЛЯК.

В страстну ніч.

На овиді нічного неба
Лиш де не де мигтїли зорі,
Блїде слабоньке їх проміне
По легкій мраці в низ спливало
На землю, зорану не плугом,
Бо ратаїв не було в дома.
Вони далеко у бій полю
По закопах снувались мовчки
І силою туги прибиті,
Гадки свої туду справляли,
Де їх сімї раз враз тужили
І ладів любих споминали,
Бож їх давно не стало в дома;
Хати мов вимерли за ними.

В церквах відправе. Всї ікони
У проблисках свічок воскових
З жалем і смутком позирали.
Хоч в кождій церкві було повно,
Так лиш старці, невісти, діти.
Мужви між ними туг не було
То й звуків мужеських не чути.
Тонке, дрожаче голосїне,
Як пан-отці Христові страсти
В листах читали евангелия,
Відповідало тихим зойком:
„О слава, слава Твоїм мукам
Ісусе Христе, Сине божий!“

Широким полем, опустілим,
По леях, кулями розритих,
По вирвах, скопаних борбою,
Снувалась тїнь. Та хоч на небі
Ні місяця ні зір не слїдно,
У ясности дивній ступала,
Здивована могил рядами.
Понад хрести одную руку,
Тремтючу з горя чи з досади,
Раз враз ід небу підносила —
Лївою в її очий темних
Прислонювала безнастанно,
Чи може слїд ловила нею,
Щоби на землю не спадали
Вже й так слїзми роспуки, горя
І крови зрошену ріками.

Се був — Христос. Ішов невпинно
І спотикав ся крок за кроком,
Бо шлях тяжкий стеливсь по світі
І не було кінця, здаєть ся,
Ні тим стежкам анї дорогам,
Куди звивав ся ангел смерти
І де чинив велике жниво,
І де гасив житє міліонів,
Щоби лиш душ звідсіль набрати
У вічности краї просторі,
А тут по них — лишати пустку
І слїз струї, що еплили з горя.

А за Христом зривав ся стогін
Він не ішов з лугів дрімучих
Анї з лісів еще безлистих,
Анї від гір, що ген з полудня
Під небо двигались верхами.
В природі було пусто, глухо
То може в ній вся твар живуча,
Всїляке боже сотворіне,
В сю скорбну ніч так заніміло
І слухало, як по церківцях
Вже і всї дзвони замовкали

А замість них гудів лиш трескіт
Тих калатал, даючих знати,
Як там на тій святій Голгофті
Його живого прибивали,
Бючи у цвяхи молотками.

Мабуть земля оттак стогнала
Чи похоронені в могилах?
А тїнь Христа не мовби плила,
Немов росла в могутню велич,
В достоїнство якесь неземне
І, дивлячись кругом довкола
В роковини Своєї страсти
І мук за мурами Сіона,
Побачивши гробів тих безліч
Здрігнулась так, аж задрожала
Уся земля в німій трівозї,
Аж небо більше почорніло,
Бо вже і решти слїз не стало

Тодіж то Спас святий угнув ся
І голову на грудь схиливши,
Як би знова на білих висках
Почув він їдь вінця з тернини
А в грудях сум тяжкий, безмежний,
Спричинений людства нещастем
І злобою кровавих боїв,
Що нищили святі закони
Любови ближнього і Бога
Та кинули людство у пристрасть:
Ненавистю свій слід значити.
Христос пізнав, що світ попав ся
Безглуздно, слїпо в отупіне.
Святих почувань позабувши,
Жаждою мести опянївши —
Либонь вже красших цїлий зрік ся...

З прескорбних уст Святої Стати
Прогомоніло врешті слово:

Чи справді вірить вона, що Укркінці можуть справді волїти такий польський режім, ніж хоч би анальоґічний иньший? Думаємо, що подібної віри вона мати не може — а тим більше не може вона мати її супроти подій, котрі доконують ся на російській Україні. Треба сказати без обиняків, що в момент, коли на вулицях Київа лунає клич автономії України та коли російська революція відчиняє для України широкі перспективи, подібні енунціації як польської Ради Стану звучать українському вуху

Богдан Хмельницький не з легкої руки зробив свій вибір, припечатаний Переяславським договором. Олексій Михайлович ґарантував йому майже повну державну независимість, між тим як кн. Казимір насилав на Вкраїну Вишневецького чи Чарнецького, даючи її лише одні вигляди: безмежного поневоленя. Се велика історична правда — мила чи не мила, се иньша річ — але вірна та повчаюча для сучасности. Тільки не для варшавської Ради Сану

Російський мівістер просвіти Мануїлов видав рескрипт, котрим в Україні заводить ся українська народна школа та наука українїків в учительських семінарях і університетах. Перша точка проґрами російської України зістала отсим сповнена. Питане дальшого розвою українства в Росії тим робом рішене. Воно признане державою в своїх культурних постулятах, а остають до реалїзації постуляти політичні. Національне істноване України забезпечене, а самоуправа її буде питанем часу. Се дїе ся тоді, коли національне істноване Холмщини смертельно загрожене та коли варшавська Рада Стану радить витягти в таке саме положене ще й иньші українські землї. Українці в Росії певне не зречуть ся клича повної самоуправи України, доки вона не стане фактом. Маючи поки-що до вибору між повною неґацією в Польщі а признанем і можностию розвитку в Росії — певне не кинуть ся в рамена варшавської Ради Стану. Сеж річ ясна для всякого, в кого всі глузди в дома.

Війна.

Алексеев начальним вождом.

ПЕТРОГРАД. Пт. Аґ.) Тимчасове правительство затвердило ґен. Алексеева на становищи начального вождя всїх російських військ.

„Отче! візьми сю горя чашу!
Нехай вона іде від мене.
Яж протерпів надлюдські муки
Давно колись на тій Голгофтї
Тому, щоб людськість всю братерством
І віри символом звязати —
А навкруги ненависть бачу
І її вислїди злощасні'
Отче! візьми, візьми від мене
Сей біль і горя сего чашу;
А ні — то другу дай Голгофту.
Нехай я знов дам жертву з Себе
За людську пристрасть жажду крови
Щоби весь світ в смирній покутї
Не кликав з болю: Ліма Савафтані,
А в тихім мирі рани загоївши
Знова став вірним правд Твоїх законам“!

Оттак молив ся предобрий Син божий,
Аж до самої земленьки припавши.
На лици Спаса, блідім від утоми
Студені поту перлились калини.
Земля нечайно знова задрожала
А ніч сї каплї святі переняввши
Кождий гріб ними з окрема зросила
І всї могили у яких спочали
Тихим сном вічним сеї війни жертви.

Христос же дальше та еще молив ся
І свою просьбу повтаряв сердечну..
Але Голгофта не збмизилась в друге.
Мук Сина Господь не хотїв вторично,
Бо світ посвяти не навчивсь цінити.

Бразилійцї проти Німеччини.

RIO DE JANEIRO. (Ткб.) Обурене населеня проти Німцїв росте. В Porto Allegro товпа кинула ся на 270 німецьких домів, позривала шильди і повибивала вікни. Підпалено готель Шміда і склеп фірми Бромберґ і Гакер, підносячи оклики в честь Бразилії і союзників. 5000 осіб намагало ся кинути на збори, скликані німецькими ґімнастиками. Президент републики і міністер війни думають про заряджевя в цїли привернення ладу.

BUENOS AYRES. (Б. Ав.) Німецький посол внїс у міністра заграничних справ протест задля антинїмецьких демонстрацій.

Цїль французької офензиви.

БЕРЛІН. (Бюро Вольфа). Підчас наступів на французькі рови серед ворожого огню над Еною і в Шампанії до рук німецьких військ дістав ся французький приказ, який як найяснїйше представляє, які цїли хотїла осягнути французька управа армії наступом на північ від Ренс 16 с. м. Як виходить з того приказу-Французи мали намір виконати широкий окрилюючий рух, звернений на схід проти німецьких становищ під Брімон. Зізнаня полонених, взятих далї на північ, доказують, що й там цїли наступу були подібно широко означені. Якже представляєть ся положене в дїйсности тепер, по розпочатю наступу?

Правда, наша перша лінія наслїдком 10-дневного безперервного огню є тепер вже тільки становищем в ямах і в деяких місцях Французи вдержали ся до тої давнїйшої першої лінії, але є се тим менше дивне, бо німецькі вожди, щоб як найбільше ощаджувати людський матеріял, тільки дуже рідко обсадили ту лінію. Та в богатьох місцях удало ся вже 16. с. м. по пол. виперти знов неприятеля знаменитими протинаступами і з виїмком заглиблень попередної першої і другої лінії, що одначе є без значіня для загального положеня, німецьке становище в сїй околици находить ся непохитно в наших руках.

Нїчого не осягнено з тих широко закроєних цїлий, які французька управа армії визначила своїм корпусам в першім дни наступу над Еною Сю неудачу неприятель мусів оплатити незвичайно важкими втратами.

Російські політичні еміґранти вертають до Росії.

ЦІРІХ. (Ткб.) Двевник „Züri hen Neueste Nachrichten“ доносить, що небавом нова ґрупа вертаючих із Швайцарії російських політичних збігцїв удасть ся дорогою на Німеччину до Росії.

Німеччина дасть їм вільний переїзд. В заміну за те має бути відповідне число цивільних Німцїв, інтернованих в Росії, відіслане через Голяндію до Німеччини,

Задачі конституанти.

ПЕТРОГРАД. (Пет. аґ.) Конґрес представників робітників і жовнїрів з цїлої Росії приняв звіт про конституанту, Буде вона основувати ся на слїдуючих принципах: Збори мають бути скликані до Петрограду як найскорше на підставі загального голосованя.

У виборах візьмуть участь армія і ціле населене, але військо активне віддасть свої голоси окремо. Жінки мають рівне виборче право як мущини.

Вік, що дає право до голосованя, буде означений на 20 літ.

Ради представників, робітників і жовнїрів будуть наглядати вибори до конституанти. — Конституанта затвердить політичну управу в Росії і основні закони та розслїдить передовсїм аґрарну справу, а далї виробить робітниче законодавство, евентуально переведе його ревізію,

Вкінци буде радити над справою національностий, над справою місцевої автономії і над усїми справами о міжнароднім характері,

Керенський в санаторії.

ТУРИН. (Ткб) До „Stampa“ доносять з Парижа: Міністер справедливости Керенський ізза перепрацьованя поїде на деякий час до санаторії в Москві.

З російського хаосу.

МЕДІОЛЯН. (Ткб). До „Coriere della Sera“ доносять з Петрограду: На зборах робітничого виділу військовий лїкар в ранзї полковника Стеклов доказував в довшій промові, що провізоричне правительство є цїлковито залежне від робітничого виділу, Робітничий виділ може кождої хвилї, як тільки схоче, взяти власть у свої руки, але не хоче сього, бо волїє послугувати ся буржуазійним правительством, щоби також буржуазійні кляси приймали без опору зарядженя, які стрінулиб ся з невдоволенем, колиб видало їх безпосередно соціялїстичне правительство. Иньші бесїдники заявили, що провізоричне правительство є радше ворогом ніж приятелем, що не треба признавати иньшої поваги, крім сеї, яка виходить безпосередно з революційної демократії, що треба закінчити війну і не треба признавати договорів, заключених царським правительством з иньшим правительством. Натомість провізоричне правительство поширює між населенем відозви, в яких підчеркує конечність згоди і повзяханя супроти небезпек, які грозять, внутрішних непорозумінь. Військові самоходи, що переїздять вулицями Петрограду, розкидують летучі письма. В однім листку, писанім до жовнїрів і робітників, сказано, що вони мають памятати про те, що з настанем відлиги німецька фльота буде намагати ся передерти у фінський провал, щоби вдарити на Петроград, супроти сього є конечна орґанїзація працї, карність і признане властий і офіцирів. В Москві, Київі і иньших містах робітники не годять ся з поведенем петроґрадського робітничого виділу.

Російська цензура знов при роботї.

ЦІРІХ (Ткб). Приватна телеґрама. Züricher Neueste Nachrichten доносить із Штокгольму, що від 4 днів не надійшли до Швеції російські часописи. Знесена недавно цензура знов функціонує. Заострено також ревізію на границї.

Реформи в Росії.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.). Конґрес делеґатів робітників і жовнїрів ухвалив резолюцію, щоби тимчасове правительство завело шляхом розпорядку 8 годинний день працї. Підприємствам, які працюють для національної оборони, мають бути дозволені надзвичайні години.

На кінцевім засїданю конґрес виставив отсї домаганя: знесене клясових ріжниць і титулів, радикальна реорґанїзація місцевої самоуправи, повна конфіската всїх царських, церковних і монастирських земель і віддача їх селянам. Оконечне рішене земельного питаня оставляется конституанті.

Вплив революції на армію.

ПЕТРОГРАД (Ткб.). Президент міністрів кн. Львов і кілька иньших міністрів, які явили ся в головній кватирі, щоби обговорити і рішити деякі справи апровізації армії, ствердили, що під сю пору загальне положене в війську значно поліпшило ся. Справа припасів і обороту не будить побоювань, а що до духа армії, то неспокій, який з перших хвиль революції проявив ся в армії, щез, боєвий настрій зростає з кождим днем, карність не ослабла.

Дальше молочене военно-мирової соломи.

ЦІРІХ (Ткб.) „Neue Zürricher Zeitung“ містить розмову свого співробітника з новим представником Росії, який сказав: Що до военних цїлий нового російського правительства, то з маніфеста премієра Львова можна вносити тільки про зречене Росії теріторіяльних добичей, які підпадають під поняте анексії, але не дотикає він военних цїлий союзників. Хибне є побоюване, що енерґія російського війська ослаблена.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 18 цвітня 1917

На західнім фронтї:

Фронт пільного маршалка баварського наслїдн. престола Рупрехта: На поли битви під Арра стала ся в деяких відтинках діяльність артилєрії знов більш значна. Перед становищами наших лїній по обох сторонах Соми ведуть ся щоденно перепалки наших сторожий з передними сторожами ворога. Хвилями змагав ся огонь під Сан Кентен, де кілька стрілів поцїлило катедру.

Фронт пруського наслїдника престола: На поли битви під Еною вчера по полудни зменшилась боротьба. По невдачі в попереднім дни і під впливом втрат не вели Французи своїми вичерпаними дивізіями далї наступів, що мали перервати наш фронт. Щойно у вечірних годинах почали ся частинні на-

ступи ворога. На пасмі Больнер, на узгірях під Краонт і на північний схід від ліса коло Ля Вільо Боа филї його наступу зломились в огни або відперто їх в боротьбі зблизька. Також під Легода і Курер над каналом Ена Марра відперто наступи неприятеля. В Шампанії по незвичайно сильнім, від ряду днів триваючім огни почали ся вже вчасним ранком французькі наступи на фронтї широкім около 20 клм.

І там стремів неприятель до перерваня нашого фронту, але його наступи зломились на наших попередних становищах, а в протинаступі відобрано назад французьким барвним дивізіям, які там боролись, заняті вже нами части ліса між Моронвілер і Оберів, піймано 500 людий та забрано цілий ряд скорострілів.

В боротьбах д. 16. с. м. з поміж богатьох панцирних самоходів, яких уживав ворог знищено нашим огнем 26. У воздушних боях і стрілами оборонних гармат скинено в тім самім дни 18 літаків. В кількох місцях летуни бомбовими наступами і огнем скорострілів брали участь в боях піхоти: число полонених збільшилось понад 3000.

Фронт пільного маршалка кн. Альбрехта віртенберського: На лївім березї Мозелї і на південний захід від Мілюзи поки що значна діяльність огню. На північ від Мінстер в Воґезах підїзди привели 10 полонених із французьких ровів.

Перший генеральний кватирмайстер Людендорф.

Жертви на фонд інвалїдів УСС.

належить слати де Зем. Банку Гіпот. у Львові Підвале 7. на щадничу книжочку ч. 3066.

ДР К. СТУДИНСЬКИЙ.

З житя холмських еміґрантів.

(Далї).

Як самі можете догадати ся, ми виїздили з тяжким серцем із сього гнїзда, до якого через 17 лїт привикли, яке уліпшували і украшували та вложили в него чимало труду і гроший. З тяжким серцем прощали ся ми з заплаканою Камілею, яка лишила ся в Копистяньских, а опісля переселила ся до Желехівських в Лубнї.

Антоній Копистянський з своєю женою, обоє гарні люди, попрощали ся з нами сердечно.

Навіть парохіяни і сусіди Поляки вийшли товпою, як я виїздив, і побажали менї красшої долї, чим в Бахурі. А ми обоє з Олімпією поклонили ся всім низько і сердечно та пустили ся на далеке і незвісне море житя, поглянувши ще раз на могили жени і сина, біля яких я того дня довго молив ся, а виїздячи, пролив не одну слезу.

Прикрий вид уявляв наш виїзд. Бідний віз, запряжений в двоє бідних коний; візником був добровільний турист, селянин з Лубної, а за возом, привязаний пес, наш приятель і сторож в будучім волокитстві нашої еміґрації. На возї два клунки з нашим невеличким майном, на яких ми усїли. В кишенї не мав я більше, як 200 ґульденів, а і тих не було би у мене, якби я, щасливим случаєм, не продав був книг святих отців за 300 ґульденів при посередництві оповістки в краківськім „Czas-і“, якимсь Бенедиктинам, що виїхали з Вільна у Львів.

Ми їхали поволи до Перемишля і мало говорили по дорозї, бо в наших грудях, немов каменем, лягли глибокий жаль і якась тревога перед незвісною будуччиною.

Гадки за гадками тиснули ся до наших голов, а в мене виринала й така гадка: „Двайцять і два роки служив я церкві та державі. Служив чесно а страдав гірко. Ось тобі й нагорода! Віз, собака небогато бідної одежі, 200 ґульденів в кишенї для цілої семї і виїзд з вітчини!!

Але я не впав у розпуку і кріпив серце, бо знав, що його треба готовити на богато инших ударів судьби, які нас ждуть в будуччині.

В Перемишли ми переночували, а що наш високо обючений віз, а за ним привязана, велика вівчарська собака звертали увагу публики тай Поляки скоро дізнали ся, що виїздить у Росію якийсь піп і були сеї гадки, що годить ся йому уладити демонстрацію (може й у виді палок на дорогу), тому я не вичікував такого працаня і поволік ся, як американський кольоніст на Валяву, Кальників до границї Росії.

На границї ми задержали ся і гляділи в сторону нашого рідного краю, та кожде з нас мовчало і всячину з окрема передумовало. На конець заговорив я до дочки і візника: „Правда, що у нашій вітчині сонце світить яснійше а світ є більше веселий. Чи не правда, що на півночи, куди їдемо, якось так сумно?“

— Правда, тату, відповіла сумно моя дочка і ми знов замовкли. Та не було вже иншого вибору. Ми зірвали за собою всї мости. Я сказав до себе слова Цезара: „Alea jacta est“ (жереб кинено!) і велїв їхати візникови на комору, де урядники обійшли ся з нами ввічливо і ми, не спиняючись довго, поїхали в сторону Холму.

На великий жаль, згубили ми по дорозї гарну собаку в містї Красноставі, де ми у Галичанина, священика Волощака ночували.

В Холмі пішли мої справи некорисно. Епіскоп Куземський відносив ся до Галичан ворожо і тільки з трудом дістав я адміністрацію парохії Волоска Воля, де протягом 36 лїт не було місцевого священика і анї для мене, анї для худоби не було будинків.

Ся парохія була дїйсною пустинею в сїдлецькій ґубернії, влодавського уїзда, в пісковій, неурожайній околиці: В порівнаню з Бахуром, була се дїйсна Сагара і треба було кріпити серце, щоби мужно перенести іронію, коли мене декан (благочинний) вводив у парохію і показуючи з усміхом на роззалини дому і господарських будинків, говорив:

„Отсе ваша парохія, поселїть ся в ній і трудїть ся в Христовім винограді!“ А що священик Сомик, Галичанин, зі злоби, що не буде завідувати ex currendo моєю парохією, в чім я не завинив, бо я бажав лїпшого місця, поступив зі мною дуже ворожо, то я попращав ся з ним і зараз таки пішов до учителя, щоби мене приняв до школи на мешканє. А що він і його жена були добрими людьми, то віддали нам комнату, де учили ся селянські дїти. В половині сеї комнати учили ся вони, а в другій половині мешкали ми всі, бо в осени я вже привіз всі дїти в Волоську Волю. Зимою приходили сїльські дїти з замерзлими постолами, з яких йшла пара, як розмерзали ся, а в ночи був у тій комнатї такий мороз (в 1871 р. доходили морози на Полїсю до 31 степенів), що чорнило замерзало і вітер віяв крізь стїни, від чого Каміля почала плювати кровю, а я занедужав небезпечно. Через те, що ми приїхали в половинї року, ми не дістали нї паробка, нї служниці і самі робили чорну роботу. Дочки носили в цебрах воду, варили страву і прали біле, а я з синами рубав для них дрова. При тій бідї, в яку ми, як в пекло, попали, не було засобів, щоби синів давати до школе, а навіть не ставало на жите, так що й жиди почали нам відмовляти кредиту. Цілком случайно дістав я від уряду підмогу а й селянин, староста церкви пожичив менї 150 рублїв. Тим я собі дуже поміг. Я дав до школи синів і видав Камілю за Борковського, а пізнійше, хоть не радо, видав також замуж Олїмпію за Блюса, який зараз дїстав сїльську школу, бо не міг святити ся з причини усуненя Куземського з Холму. В тій египетській неволї витерпів я півтора року, почім, не без труду, дістав я від адміністратора епархії, Попеля парохію Мутвицю.

Коли ми там пересилили ся, утїшили ся, як дїти, бо мали свій теплий і чистий дім. А коли я поклав ся спати, я радував ся, як дитина, що є у мене своє житло. Світ нам прояснив ся і голова стала лекшою.

Але, як звичайно в світї, наше щастє не тревало довго, бо в кілька місяців пізнійше, настали на Полїсю заворушеня, які нас в Мутвиці не оминули.

(Далї буде.)

НОВИНКИ.

— **Матрополит Шептицький в Петроградї.** Митрополит Шептицький перебуває покищо в Петроградї, де задержав ся з огляду на стан свого здоровля. В Петроградї тїшить ся Митрополит повною свободою. Позволенє на поворот до Австрії дістав Митрополит від теперішнього російського начального вожда Алексеєва.

— **Відзначенє Українців.** Курдіяк Юрій ц. к. судія зі Сокаля, тепер надпоручник при 16. п. п. стрільцїв одержав за хоробре поведене перед ворогом військовий хрест заслуги 3 кл: з военною відзнакою та мечами.

Стефан Лин зїст в відзначений зелїзним хрестом заслуги за хоробре поведене перед ворогом.

— **Зміни в австрійськім кабінетї.** Міністер торговлї Урбан і нїмецький міністер без теки Бернрайтер, внесли димісію. Рішенє в справі обох міністрів ще не запало. Кромі того також польский міністер без теки Бобжинський мав внести димісію, що вяжеть ся із справою відокремленя Галичини, котрої не управильнено в формі рішеній польським колом. Парлямент має бути скликаний коло 20. мая.

— **Побожнє бажанє.** З Люблина доносять: Вістки про плян берлїнського правительства в литовській справі викликали оживлену дискусію в пресї окупаційної области. Дневники всїх сторонництв промовляють за прилученем Литви до Польщі. Деякі письма кажуть, що прилученє Литви і у к р а ї н с ь к и х з е м е л ь (!!!) до польського королївства є условем добрих відносин польської „держави“ до осередних держав.

— **Управа школи ім. М. Шашкевича** оголошує: Всім ласкавим жертводавцям т. є. Світлим нашим Товариствам і поодиноким Добродіям і Добродійкам, що памятали о убогій шкільній дїтворі школи ім. М. Шашкевича у Львові, складаю в імени цїлого учительського збору і в імени родичів учеників(иць) найгорячійшу подяку. — До тепер зложили в грошах: На поранку Шашкевича зібрано 17 кор. 14 с. Др Иосиф Застирець, Відень 2 кор. Рада шкільна окр. міста Львова додатково 80 кор. Персонал стації Кульчиці п. Самбір 8 кор. Коляда з Радоцини п. Горлиці заходом р. Кушнїрів 10 кор. Болеслав Кушнїренко ур. Днїстра 2 к. Тов. „Сїльський Господар“ 100 к. Гр. Гресяк 10 к. Ал. Максимович почт. ур. 10 к. Шкільна Поміч у Львові 155 к. 53 с. Шкільна Поміч з фонду Врецьони 25 к. Разом 419 к. 67 с. В книжках до шкільної біблїотеки для Збору Учит. і дітай і в білю: Іван Голода, Кульпаркія 3 штуки біля. Ставропігійський Інститут 20 молитвеників. Товариство Педаґоґічне 49 книжок, вартости 43 к. 30 с. Тов. „Просвіта“ 105 книжок. вартости 60 к. 70 с. Тов. Наукове ім. Шевченка 127 книжок: Ант. Хойнацький 3 образи. — Осміляю ся подати до відома, що запомогову акцію ведемо дальше і що кожда жертва має дуже велике матеріальне, моральне і патріотичне значінє. — Танчаковський Иосиф.

— **З Каси хорих м. Львова.** З днем 9. цвітня с. р. увійшов частинно в жите новий закон про обезпечене на случай хороби (цїс. розп. з 17. січня 1917, В. з. д. 6). Каса хорих міста Львова подає отсею дорогою до відома П. Т. Членів зміни, які стають правосильні з днем 9 с. м. З повисшою датою обовязують отсї постанови: 1) Запомогу буде виплачувати ся не через 20. тижнїв, як дотепер, а через 26. тижнїв. — 2) За перші два днї хороби запомоги не виплачуеть ся зн. запомогу зачинаеть ся числити доперва від третьої днини хороби. — Коли остатнїй день хороби випадає на недїлю, або свято, в такім случаю конець хороби числить ся з попереднім днем. 3) Засомогу для положниць продовжуеть ся з 4. на 6. тижнїв. За сей час обезпечена, о скільки не працює фахово, одержує повну запомогу. — 4) Для положниць, що самі кормлять дитину, назначуєсь премію. — Вони одержують — крім повисше означеної запомоги — еще через 12. тижнїв половину запомоги.

Коли член, вибравши усю приписану запомогу, помре протягом половини року, родина має право до побору коштів похорону. При нагодї оголошеня повисших змін, заряд Каси звертає увагу всїх П. Т. працьодавців на закон з 30/3 1888, В. з. д. 33 — а то § 31 про обовязок обезпечувати усїх працюючих — в Касї хорих, так як до занедбуючих сей обовязок примінені будуть строго постанови § 67. сего закона, якими накладаєсь гривни на працьодавців, що працюючих в їх підприємствах, безпроволочно до Каси не зголошують.

— **В обороті з Альбанією допущені від тепер приватні поручені листові посилки.** Услівя принятя сих посилок (листи, карти кореспонденційні, друки і товарові прібки) ті самі, що в обороті з окупованою областю Польського Королївства і Сербії, а именно: а) Адреса мусить бути написана чорнилом, хемічним олівцем або друком, Шифровані адреси не дозволені; б) дорученє гроший або вартістних паперів до листів заборонене; в) недопущене обтяжене листової посилки послїплатою, жаданє дорученя окремим післанцем або до власних рук адресата або за зворотним реверсом зглядно за потвердженем відбору; г) посилок не доручає ся, тільки авізує ся. Належитість за авізоване виносить в Альбанії 5 сот.; г) під зглядом цен-

зури трактує ся листові посилки до Альбанії так, як посилки краєвого обороту; і) Реченець до внесеня рекламацій виносить 6 місяців від надання. З убігом сего реченця гасне право до внесеня жадань відшкодовання на случай загинення посилки. До приниманя і доручування поручених листових посилок уповажнені на разі слідуючі ц. к. етапові уряди почтові в Альбанії: Алессіо (Леш), Дураццо (Дури), Джурі Ельбасан, Скутарі (Шкодра) і Тірана.

— **Покінчене стрейку в Берліні.** Дня 16. с. м. почав ся в Берліні робітничий стрейк. На улицях відбули ся походи і збори. До забурень не прийшло ніде. Число стрейкуючих обчисляють на 150,000. Головним їх жаданем є вдоволяючий розділ середників живности. Дальше жадають стрейкарі негайного рівного виборчого права в Прусах. Вчера страйк мав покінчити ся.

Берлад Захар

інвалід, ученик осьмої кляси ц. к. ґімназії з українською викладовою мовою в Перемишли, упокоїв ся в Бозі дня 10. цвітня в 20 році житя по тяжкій недузі, в яку попав в наслідок рани одержаної в карпацьких боях в р. 1915.

Похорони відбудеть ся в четвер 12. цвітня о год. 2-ій з головного шпиталя при ул. Бушковицькій, на який Дирекція і Учительський Збір ґімназії запрошують знакомих сего ідейного і многонадійного молодця, героя за вітчину і нарід.

Шкільне Богослуженє за спокій душі бл. п. Покійника відбудеть ся в шкільній каплиці в суботу 21. цвітня о год. 8-ій.

Перемишль, 10. цвітня 1917.

ОПОВІСТКИ

Пятниця, дня 20. цвітня 1917

Нині: 20. цвітня гр.-кат. Юрія. еп. рим.-кат. Сульпіція.

Завтра: 21. цвітня гр.-кат. Іридіона, рим.-кат. Анзельма.

○ **Просвітна секція** тов. Союз Українок просить всі Вп. Пані учительки - Українки о подане своєї адреси в цілях статистичних. Союз Українок, Львів, Костюшка 1 А. 1—3

○ **Львівський Український Народний Театр** тов. „Бесіди“ у Львові під управою К. Рубчакової.

В неділю, дня 22. цвітня 1917. „Мартин Боруля“ комедія в 5 діях Карпенка Карого.

Початок о год. $7^{1}/_{2}$ веч.

Білети можна скорше набути в „Народній Торговлі“, а в день представленя при касі театру від. год. 5 по пол.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 19. цвітня.

Східний фронт:

У східній Галичині в відтинку Зборова — більша боєва діяльність, чим в послідних днях. Зрештою нема нічо до оповіщеня.

На італійськім і півд.-східнім фронті.

Не було зміни.

Заступник шефа Генерального штабу фельдмаршал-поручник Ф. Гефер

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрхта:

На фляндрійськім фронті і в Артоа — при дощах і бурі була була боєва діяльність лише в деяких відтинках ожавлена.

Фронт пруського наслідника престола:

Найдені прикази вказують, які розсяглі цілі наступів визначено французьким дивізіям, киненим у бій 16. с. м. Надія французьких вождів не здійснила ся на жаднім місци. На жаднім місци не осягнули французькі війська ані в приближеню тактичних цілий — не говорячи вже про стратеґічні.

В ночи з дня 17. на 18. с. м. удав ся Французам місцевий наступ коло Брай. Нові наступи Французів виконані в день на кількох місцях фронту узгірій Шеман де Дан з великою завзятістю, як також коло Краон не удали ся, серед великих втрат неприятеля. Коло Ля Віль а Боа, де лісні становища не були для нас вигідні, урядилисьми ся в положений з заду фортифікаційні лінії. Під Брімон вислав неприятель до наступу, полученого з великими втратами Росіян, що берять ся у Франції. В Шампанії вивязали ся вчера пополудни нові борби на північний схід від Обевів, які вели ся також в ночи та покріпшали ще більше рано через введене в бій нових сил.

Фронт князя Альбрехта віртемберського:

Не було важних подій.

На східім фронті:

По кількох днях, що минули досить спокійно, російська оглева діяльність між Припетю а Дністром знов оживилила.

Македонський фронт:

Нічо нового.

Перший генеральний квартирмайстер Людендорф

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 11

